

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФІЛОЛОГІЯ ДОБИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВІЗІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Міжнародної наукової конференції

10 жовтня 2025 року
м. Київ, Україна

Редакційна колегія:

Семенюк Г. Ф., д-р філол. наук, проф., директор ННІ філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Гриценко С. П., д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики ННІ філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Адреса редакційної колегії: Навчально-науковий інститут філології, бульвар Тараса Шевченка, 14, кім. 141, м. Київ, 01601; тел. 239 34 15, e-mail: zagmoclasphil@gmail.com

Філологія доби глобалізації: візії та перспективи : матер.
Ф54 Міжнар. наук. конф. (10 жовтня 2025 року, м. Київ, Україна). /
за заг. ред. Г. Ф. Семенюка, С. П. Гриценко. – Київ, 2025. – 291 с.

У збірнику представлено матеріали Міжнародної наукової конференції "Філологія доби глобалізації: візії та перспективи" (Київ, 10.10.2025). Тематика конференції передбачала розгляд наступної проблематики: класична філологія в сучасному освітньо-науковому просторі; неоелліністика в координатах сучасної філології; нові тенденції в перекладознавстві: динаміка й перспектива; інноваційні підходи в сучасній дидактиці та гуманітаристиці; традиційні та новітні аспекти лінгвістичних досліджень; румунська філологія: здобутки й перспективи поступу; антикознавство в сучасному світі: філософія, історія, культура, мистецтво та ін. Матеріали тез доповідей демонструють результати наукових і прикладних досліджень українських і зарубіжних вчених з актуальних питань класичної філології, неоелліністики та загального мовознавства; актуалізують питання використання цифрових систем у сучасній гуманітаристиці та впровадження інноваційних методик у лінгводидактиці.

Запропоноване видання розраховане на науковців, викладачів закладів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, аспірантів та докторантів.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність і оригінальність інформації, коректність цитування наукових джерел і посилання на них.

VRÂNCEANU Felicia

*lector univ. dr., Catedra de Filologie Română și Clasică a Universității
Naționale "Iurii Fedkovici" din Cernăuți
Ucraina, f.vranceanu@chnu.edu.ua*

LIMBA ROMÂNĂ VORBITĂ ÎN UCRAINA: DINAMICA NORMELOR LINGVISTICE ȘI PRINCIPII ALE CULTIVĂRII LIMBII

Cultivarea limbii române a fost totdeauna în atenția lingviștilor preocupați de evoluția limbii. De-a lungul timpului, preocupări constante în acest domeniu au avut Iorgu Iordan, Ion Coteanu, Mioara Avram, Valeria Guțu Romalo, Florica Dimitrescu, Rodica Zafiu ș.a. Dintre numeroasele lucrări care au abordat problematica exprimării corecte amintim doar câteva: *Cum scriem. Cum pronunțăm corect Norme și exerciții* (autori: Fulvia Ciobanu și Lidia Sfirlea), *Probleme ale exprimării corecte, Cuvintele limbii române între corect și incorect* (Mioara Avram), *Gramatică normativă. 77 de întrebări. 77 de răspunsuri* (Gligor Gruită), *Dinamica lexicului românesc – ieri și azi* (Florica Dimitrescu).

În articolul *Limbajul și educația* [1, p. 86], Mioara Avram evidențiază importanța însușirii corecte a limbii, a utilizării adecvate a sensurilor cuvintelor, a cunoașterii și aplicării regulilor ortografice deoarece cultivarea limbii are ca finalitate formarea "cuvintelor corecte de exprimare". Formarea deprinderilor de exprimare corectă atât în scris cât și oral reprezintă un obiectiv fundamental al sistemului educațional modern, menit să asigure realizarea competențelor comunicative necesare pe parcursul întregii vieți. Totodată, în comunități multietnice, în care fenomenul interferenței lingvistice reprezintă o trăsătură definitorie, cunoașterea și aplicarea normelor limbii literare

asigură păstrarea specificului sistemelor lingvistice care intră în contact.

Fenomenul interferențelor caracterizează și limba română vorbită în Ucraina. Atât la nivelul comunicării orale, cât și în cazul variantei scrise, pot fi identificate o serie de particularități care se subscriu ansamblului de caracteristici lingvistice specifice mediului plurilingv în care se încadrează. O principală caracteristică o reprezintă prezența unor abateri de la norma limbii literare; aceste abateri se datorează în primul rând influenței limbilor de contact și pot fi încadrate atât la nivel fonetic și lexico-semantic, cât și la nivel morfo-sintactic. La nivel lexical un fenomen frecvent este preluarea unor elemente din alte limbi, atunci când limba română dispune de termeni care să denumească acea realitate sau crearea unor termeni după model străin, nefiresc limbii române. Expresii precum **necătând la...*, **(nu) s-a primit...*, **merge vorba* sunt atât de frecvent folosite, încât există riscul ca ele să fie percepute de vorbitori ca fiind specifice sistemului limbii române. La nivel morfo-sintactic pot fi identificate fenomene precum: a) greșeli de utilizare a unor prepoziții (de obicei este cazul prepozițiilor *în* și *la*); b) utilizarea greșită a unor structuri corelative de tipul: *nu atât, ... cât...*; c) utilizarea greșită a unor structuri verbale compuse de tipul: verb impersonal + supinul verbului de conjugat (de exemplu **trebuie de spus*) ș.a.

BIBLIOGRAFIE

1. Avram M. Limbajul și educația. LR. XXVII. Nr. 1, 1978. p. 86.
2. Avram M. Probleme ale exprimării corecte. București: Editura Academiei române, 1987. 279 p.
3. Avram M.. Cuvintele limbii române între corect și incorect. Chișinău: Cartier, 2001. 303 p.
4. Ciobanu F., Sfirlea L. Cum scriem, cum pronunțăm corect. Norme și exerciții. București: Editura Științifică, 1970. 150 p.
5. Dimitrescu F. Dinamica lexicului românesc – ieri și azi. Cluj-Napoca: Egos, 1995. 336 p.
6. Gruță G. Gramatică normativă. 77 de întrebări. 77 de răspunsuri. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1994. 166 p.